

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Ing. D. H.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. J. H., advokátom so sídlom v B., proti žalovanému **J. B.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. V. N., advokátom so sídlom v B. **o zaplatenie 1 420,69 EUR (42 800,-- Sk)**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp.zn. V-2-29 C 5/1997, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. januára 2010 sp.zn. 14 Co 82/2009 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. januára 2010 sp.zn. 14 Co 82/2009 v zmeňujúcom vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na bývalom Okresnom súde Bratislava - vidiek 6. júna 1995 sa pôvodní žalobcovia (právni predchodcovia žalobkyne J. Ž. a P. Ž., ktorí v priebehu konania zomreli) domáhali voči žalovanému J. B. ako pôvodne žalovanému 1/ a jeho manželke A. B. ako pôvodne žalovanej 2/ zaplatenia náhrady škody za odstránené porasty vo výške 42 800,-- Sk, ďalej náhrady za odstránené záhradné úpravy (terasy) na pozemku a to vo forme jeho uvedenia do predošlého stavu, a odstránenia plotu postaveného žalovaným a jeho manželkou na časti ich pozemku. V žalobe uviedli, že po nadobudnutí vlastníckeho práva k pozemku parcela č. X. v kat. úz. S. sa so žalovaným a jeho manželkou ako vlastníkmi susediaceho pozemku parcela č. X. v roku 1975 dohodli, že hranicu medzi ich pozemkami, ktorá nebola presne vytýčená, bude tvoriť betónový chodník. Svoj pozemok po takto dohodnutú hranicu dobromyseľne užívali až do marca 1995, kedy žalovaný a pôvodne žalovaná 2/ z im neznámych dôvodov z časti ich pozemku odstránili porasty a záhradné

úpravy a túto časť ohradili plotom. Tým zasiahli do ich vlastníckych práv a spôsobili im škodu.

Okresný súd Bratislava III (právny nástupca bývalého Okresného súdu Bratislava - vidiek) rozsudkom z 21. novembra 2008 č.k. V-2-29 C 5/97 žalobu zamietol a rozhodol aj o trovách konania. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že žalobkyňa nepreukázala už prvý základný zákonný predpoklad zodpovednosti za škodu a to porušenie právnej povinnosti žalovaným a pôvodne žalovanou 2/. Poukázal na to, že naopak dôkazom predloženým žalovanou stranou (protokolom o vytýčení hranice pozemkov) bolo preukázané, že žalobkyňa, resp. jej právni predchodcovia, užívali časť (X.²) pozemku vo vlastníctve žalovaného a jeho manželky.

Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 26. januára 2010 sp.zn. 14 Co 82/2009 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že uložil žalovanému (súčasne ako právnenému nástupcovi pôvodne žalovanej 2/, ktorá v priebehu konania zomrela) povinnosť zaplatiť žalobkyňi 526 EUR do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. Zároveň rozhodol, že žiadnemu z účastníkov sa nepriznáva nárok na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania. Na rozdiel od prvostupňového súdu dospel k záveru, že žalovaný a pôvodne žalovaná 2/ porušili právnu povinnosť v zmysle ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka a to tým, že sa svojich nárokov v súvislosti s časťou pozemku, o ktorom sa domnievali, že je ich vlastníctvom, nedomáhali právnymi prostriedkami, ale svojvoľne odstránili z tohto pozemku porasty vysadené a udržiavané právnymi predchodcami žalobkyne. Z toho vyvodil, že je daná zodpovednosť žalovaného za škodu spôsobenú odstránením porastov a súvisiaceho zariadenia v prisúdenej výške. Vyslovil tiež názor, že odstránené trvalé porasty boli vlastníctvom právnych predchodcov žalobkyne a že otázka vlastníctva k spornej časti pozemku, na ktorej sa porasty nachádzali, nebola pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na náhradu škody určujúca.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že odvolanie žalobkyne proti prvostupňovému rozsudku zamietne a rozsudok súdu prvého stupňa potvrdí. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke základného predpokladu zodpovednosti za škodu a to v otázke vzniku samotnej škody. Poukazoval na to,

že porasty sú súčasťou pozemku, preto pokiaľ by sporná časť pozemku bola jeho vlastníctvom, patrili by porasty jemu a ich odstránením by nemohla vzniknúť právnym predchodcom žalobkyne žiadna škoda (zmenšenie majetku).

Žalobkyňa vo vyjadrení k podanému dovolaniu navrhla tento mimoriadny opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníkom konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je v napadnutom výroku prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. možno dovolanie odôvodniť len niektorým alebo niektorými z dôvodov taxatívne v ňom určených. Z obsahu dovolania v predmetnej veci vyplýva, že dovolateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., t.j. že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, ku ktorému môže dôjsť buď použitím iného právneho predpisu, než ktorý mal byť správne použitý, alebo síce aplikáciou správneho právneho predpisu, ale jeho nesprávnym výkladom, alebo aj aplikáciou právneho predpisu v rozpore s jeho inak správnou interpretáciou. Uvedený dovolací dôvod, týkajúci sa nesprávnej aplikácie práva na zistený skutkový stav, je v tejto veci daný.

V preskúmvanej veci bolo z hľadiska skutkového zistené, že žalovaný spolu so svojou manželkou, po zameraní a vytýčení hranice medzi ich pozemkom a pozemkom patriacim právnym predchodcom žalobkyne, odstránili trvalé porasty nachádzajúce sa na časti pozemku užívaného právnymi predchodcami žalobkyne, považujúc túto časť za svoje vlastníctvo.

Aj keď odvolací súd, vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu, správne konštatoval porušenie právnej povinnosti v zmysle § 420 ods. 1 Obč. zákonníka žalovaným, resp. pôvodne aj jeho manželkou (svojoľné odstránenie trvalých porastov z časti pozemku

dlhodobo užívaného právnymi predchodcami žalobkyne je porušením povinnosti zákazu svojpomoci vyplývajúcej z ustanovenia § 6 Občianskeho zákonníka a contrario, v zmysle ktorého je svojpomoc prípustná len v prípade bezprostredného neoprávneného zásahu do práva), bol jeho právny záver o zodpovednosti žalovaného za spôsobenú škodu predčasný. Okrem porušenia právnej povinnosti je ďalším základným predpokladom zodpovednosti za škodu existencia samotnej škody na strane poškodeného. Odvolací súd odôvodnil vznik škody na strane právnych predchodcov žalobkyne tým, že odstránené trvalé porasty boli ich vlastníctvom, pretože boli nimi vysadené a udržiavané, pričom otázka vlastníctva k spornej časti nimi užívaného pozemku nebola pre rozhodnutie vo veci určujúca. S týmito právnymi názormi odvolacieho súdu sa nemožno stotožniť.

V zmysle § 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka súčasťou veci je všetko, čo k nej podľa povahy patrí a nemôže byť oddelené bez toho, že by sa tým vec znehodnotila. Podľa právnej teórie i ustálenej súdnej praxe (porovnaj napr. R 56/1977) trvalé porasty (stromy, kríky) nachádzajúce sa na pozemku sú zásadne súčasťou pozemku. Patria teda vlastníkovi pozemku. Keďže škodou sa rozumie ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, potom pokiaľ odstránením trvalých porastov z pozemku došlo k zníženiu jeho hodnoty, znamená táto skutočnosť vznik škody na strane vlastníka pozemku. V prípade spornosti vlastníckeho práva k pozemku resp. k jeho časti, právny záver o tom, na strane koho vznikla škoda odstránením trvalých porastov, vyžaduje riešenie predbežnej otázky, ktorou je otázka, kto je vlastníkom sporného pozemku.

Pretože v prejednávanej veci odvolací súd, vychádzajúc z nesprávneho právneho názoru, sa riešením otázky vlastníckeho práva k spornej časti pozemku nezaoberal a v dôsledku toho si pre jej riešenie ani nežadovážil dostatok skutkových podkladov, dovolací súd jeho rozsudok v dovolaní napadnutom vyhovujúcim výroku vo veci samej a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 veta prvá O.s.p.).

Dovolací súd však považuje za potrebné poznamenať, že v zmysle platnej právnej úpravy, účinnej od 1.1.1992, dobromyseľným a nepretržitým užívaním časti pozemku, trvajúcim po dobu desiatich rokov, sa hranica držby takéhoto pozemku stáva hranicou vlastníckou, aj keď držba začala pred uvedeným dňom.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. novembra 2010

JUDr. Rudolf Č i r ě, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová